

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

10.03.2016р.

м. Кіровоград

№01-17/ 7 - рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях (бездіяльності) товариства з додатковою відповідальністю «Інтерресурси» (далі – ТДВ «Інтерресурси» або Товариство), (місцезнаходження: вул. Дарвіна, 50, м. Кіровоград, 25014, ідентифікаційний код 01882172),

ВСТАНОВИЛА:

На виконання постійного доручення Голови Антимонопольного комітету України від 20.02.2012 року №13-01/86 щодо поглибленого дослідження ринків житлово-комунальних послуг, відділом досліджень і розслідувань було здійснено дослідження дотримання законодавства про захист економічної конкуренції під час регулювання цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій, зокрема, щодо порядку застосування цін (тарифів).

За результатами проведеного дослідження встановлено наступне.

ТДВ «Інтерресурси» діє згідно статуту (нова редакція), зареєстрованого Державним реєстратором виконавчого комітету Кіровоградської міської ради 19.09.2012р. за номером запису 14441050003008109 та має статус юридичної особи. Таким чином, Товариство є суб'єктом господарювання відповідно до ст.1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до витягу Державної реєстраційної служби України від 16.09.2015р: дата первинної реєстрації – 20.08.1991, дата та номер останнього запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців про включення Товариства до Єдиного державного реєстру – 30.03.2012, №14441450000008109. Місцезнаходження юридичної особи: вул. Дарвіна, 50, м. Кіровоград, 25014, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 01882172.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва на ринку транспортування теплової енергії ТДВ «Інтерресурси» не зазнає значної конкуренції, а тому, відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вказане Товариство займає монопольне (домінуюче) становище на ринку транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, що знаходяться у його законному користуванні, і є суб'єктом природної монополії на цьому ринку.

Послуги транспортування теплової енергії, згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 1 цього Закону конкуренція на зазначеному ринку не є доцільною (економічно ефективною), що вказує на відсутність потенційних конкурентів.

Послуги з постачання теплової енергії, відповідно до статті 6 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів господарювання на суміжних ринках, що регулюються відповідно до цього Закону.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

ТДВ «Інтерресурси» здійснює діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії за регульованим тарифом на підставі ліцензій, виданих 11.04.2012р. Кіровоградською обласною державною адміністрацією, відповідно серія та номер, АВ №501662, АВ №501666, АВ №501667. Тобто, ТДВ «Інтерресурси» - суб'єкт господарювання сфери тепlopостачання, що одночасно є ліцензіатом з виробництва, постачання та транспортування теплової енергії.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» № 1875 – IV від 24 червня 2004 (далі Закон № 1875 – IV від 24 червня 2004), органи місцевого самоврядування визначають виконавця житлово-комунальних послуг, зокрема по централізованому опаленню (до 26.04.2014 р.).

Частиною 4 статті 19 Закону № 1875 – IV від 24 червня 2004 зазначено, що виконавцем послуг з централізованого опалення та послуг з централізованого постачання гарячої води для об'єктів усіх форм власності є суб'єкт господарювання з постачання теплової енергії (тепlopостачальна організація) (статтю 19 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1198-VII від 10.04.2014, який набрав чинності 26.04.2014р.).

Рішенням виконавчого комітету Кіровоградської міської ради від 26.12.2012 р. № 1083 визначено ТДВ «Інтерресурси» виконавцем послуг з централізованого опалення у дошкільному навчальному закладі №35 та житловому фонді комунальної власності територіальної громади м. Кіровограда згідно з додатком до зазначеного рішення.

ТДВ «Інтерресурси», щодо надання послуг з централізованого опалення, діє одноосібно та безальтернативно в територіальних межах м. Кіровограда, в яких розташовані теплові мережі Товариства. Споживачі послуг з централізованого опалення, які знаходяться у визначених територіальних межах, не мають альтернативи отримання зазначених послуг у інших суб'єктів господарювання – виконавців зазначених послуг.

За попереднім дослідженням ринку надання послуг з централізованого опалення ТДВ «Інтерресурси», у часових межах 2013 - поточний період 2016 р.р., має ознаки суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку централізованого опалення в територіальних межах м. Кіровограда, в яких розташовані теплові мережі Товариства, з часткою більшою за 35% .

З врахуванням наданих ТДВ «Інтерресурси» відомостей про встановлення (із подальшими змінами) та застосування тарифів на теплову енергію, встановлено наступне.

Таблиця

	Дата прийняття та номер постанови органу, уповноваженого встановлювати (змінювати) тарифи на теплову енергію.	Тариф, грн./м ²	Дата введення Товариством тарифу в дію.	Дата опублікування у засобах масової інформації.
№	1	2	3	4
1	Рішення виконавчого комітету від 15.12.2014р. №613 (для населення).	11,02	04.01.2014р.	Ненадано

Відповідно до частини шостої статті 32 Закону № 1875 – IV від 24 червня 2004, у разі зміни цін/тарифів на житлово-комунальні послуги виконавець/виробник не менше ніж за 15 днів до введення їх у дію повідомляє про це споживачів з посиланням на рішення відповідних органів.

Рішенням виконавчого комітету від 15.12.2014р. №613 «Про встановлення ТДВ «Інтерресурси» тарифу на послугу з централізованого опалення» (далі – рішення від 15.12.2014р. №613) було змінено тариф на послугу централізованого опалення для населення, яку надає ТДВ «Інтерресурси» (див. таблицю).

Товариство, на Вимогу Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 01.07.2015р. №01-17/958, не надало документів, що підтверджують факт повідомлення споживачів про зміну тарифу на теплову енергію, що відпускалася споживачам для опалення відповідно до рішення від 15.12.2014р. №613, не менше ніж за 15 днів до введення їх у дію з посиланням на рішення відповідного органу.

Таким чином, ТДВ «Інтерресурси» не виконало вимоги частини шостої статті 32 Закону № 1875 – IV від 24 червня 2004, а саме: не повідомило споживачів про зміну тарифу на теплову енергію, що відпускалася споживачам для опалення відповідно до рішення від 15.12.2014р. №613, не менше ніж за 15 днів до введення їх у дію та застосовувало нові тарифи раніше строку, передбаченого означеною статтею.

Застосування Товариством нового тарифу на теплову енергію, що відпускалася споживачам для опалення в порушення припису частини шостої статті 32 Закону № 1875 – IV від 24 червня 2004 призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відтак, дії ТДВ «Інтерресурси» із застосування нового тарифу на теплову енергію, що відпускалася споживачам для опалення відповідно до рішення виконавчого комітету Кіровоградської міської ради від 15.12.2014р. №613, без дотримання відповідного строку повідомлення споживачів про зміну тарифу, мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку централізованого опалення, шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Пунктами 2.1., 2.2., 2.8., 2.10. Порядку доведення до споживачів інформації про перелік житлово-комунальних послуг, структуру цін/тарифів, зміну цін/тарифів з обґрунтуванням її необхідності та про врахування відповідної позиції територіальних громад, затвердженого Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №390 від 30.07.2012 року (із змінами) (далі – Порядок) встановлено, що суб'єкти господарювання здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

Протягом п'яти робочих днів з дня подання відповідних розрахунків до органу, уповноваженого встановлювати тарифи суб'єкти господарювання, інформують споживачів про намір здійснити зміну тарифів за визначеними цим Порядком способами.

У процесі доведення до відома споживачів інформації усі зауваження і пропозиції фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань підлягають реєстрації та обов'язковому розгляду суб'єктом господарювання.

У разі врахування зауважень і пропозицій суб'єкт господарювання здійснює перерахунок тарифу та передає його органу, уповноваженому встановлювати тарифи листом з висловленою позицією та відповідними обґрунтуваннями.

Відповідно до рішення від 15.12.2014р. №613, Товариство звернулось до органу, уповноваженого встановлювати тарифи листом від 27.11.2014р. №322 та листом від 08.12.2014р., а проінформувало споживачів про намір здійснити зміну тарифу лише 11.12.2014р. (газета «Народне слово» від 11.12.2014р. №54).

Пунктом 2.3. Порядку встановлено, що суб'єктами господарювання, що надають комунальні послуги з централізованого опалення, до відома споживачів доводять таку інформацію:

- загальний розмір тарифу та його структуру (планові витрати за елементами, прибуток, податок на додану вартість);

- обґрунтування причин зміни тарифу (зазначення розміру діючого тарифу та відсотка відшкодування затвердженим тарифом собівартості, планового економічно обґрунтованого тарифу, дати, коли тариф востаннє переглядався, причин перегляду тарифу, зазначення відсотка зростання основних складових тарифу (заробітної плати, електроенергії, паливо-мастильних матеріалів), визначення відсотка підвищення тарифу тощо).

ТДВ «Інтерресурси» не надало Відділенню підтверджуючих документів своєчасного та повного доведення до відома споживачів, відповідно до вимог Порядку, вищезазначеної інформації

Дії ТДВ «Інтерресурси» щодо недоведення у встановлений термін до відома споживачів необхідної та повної, змістовної інформації, відповідно до вимог Порядку, за певних умов, може призвести до неврахування усіх зауважень і пропозицій фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань щодо впровадження змін до діючого тарифу, що, у свою чергу, може призвести до

встановлення економічно необґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг.

Відтак, дії ТДВ «Інтерресурси» щодо недоведення у встановлений термін до відома споживачів необхідної та повної, змістовної інформації відповідно до вимог Порядку, має ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку централізованого опалення, що може, за певних умов, призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до частини 3 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

У зв'язку з викладеним та на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30.03.2001р. за №291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

1. ТДВ «Інтерресурси» не вчиняти у подальшому дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунути причини виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, шляхом приведення правових та організаційних засад діяльності, відносин, пов'язаних із застосуванням тарифу на послугу з централізованого опалення, що надавалася споживачам відповідно до рішень виконавчого комітету Кіровоградської міської у відповідності з вимогами норми частини шостої статті 32 Закону № 1875 – IV від 24 червня 2004 та норм Порядку.

2. ТДВ «Інтерресурси» усунути наслідки дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом здійснення відповідних перерахунків споживачам послуг з централізованого опалення, за період застосування Товариством тарифу на теплову енергію, що відпускалася споживачам для централізованого опалення відповідно до рішення від 15.12.2014р. №613, в порушення припису частини шостої статті 32 Закону № 1875 – IV від 24 червня 2004.

Звертаємо Вашу увагу, що надані рекомендації підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Кіровоградське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **десятиденний строк** з дня їх одержання.

За умови виконання положень рекомендації, провадження у справі про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії –
в.о. голови обласного територіального
відділення

Л. Кондратенко